

— SVETA —

Cecilija

CASOPIS ZA DUHOVNU
GLAZBU

GLASILO INSTITUTA ZA
CRKVENU GLAZBU

Godište LV Broj 1
Siječanj—Ožujak 1985.
YU ISSN 002045

UREĐUJE:

Uredničko vijeće

GLAVNI I ODGOVORNI

UREDNIK:

Anđelko Milanović

TEHNIČKI UREDNIK:

Josip Korpar (tel. 271-676)

LEKTOR:

S. Bonita Kovačić

S. Edith Budin

ADRESA UREDNIŠTVA:

41000 Zagreb, Kaptol 29

IZDAVAČ:

HKD sv. Ćirila i Metoda

Trg kralja Tomislava 21

41000 Zagreb

GODIŠNJA PRETPLATA:

za tuzemstvo 600 din

za inozemstvo 30 \$

Pojedini broj: 150 din

ŽIRO RAČUN BROJ:

30102-678-448

BROJ I NAZIV DEVIZNOG

RAČUNA:

30101-620-16 Zagrebačka banka.

242-409-1010 Zagreb

Časopis izlazi četiri puta godišnje

SURADNJU SLATI NA:

Uredništvo »Sv. Cecilije«

Kaptol 29, 41000 Zagreb

RUKOPISI I FOTOGRAFIJE

se ne vraćaju

TISAK:

»ZRINSKI« — tiskarsko izdavač-
ki zavod, Čakovec

»Sv. Cecilija« oslobođena je pla-
ćanja poreza na promet rješe-
njem Republičkog sekretarijata
za prosvjetu, kulturu i fizičku
kulturu SRH, br. 229/1-1979. od
15. II. 1979.

Evropska godina glazbe

Među čovjekovim lijepim umijećima glazbena umjetnost ima osobito mjesto. »Neposrednija od svih ostalih umjetnosti, ona čisti i oplemenjuje duh, udružujući ljepotu i dobrotu u punoj nematerijalnosti svoga jezika« (akademik Josip Andreis). Bez obzira na boju, rasu, porijeklo pa i osobne izvodačke sposobnosti i mogućnosti, glazba u svakom čovjeku stvara poseban svijet: »glazba je domovina duše« (francuska filozof Gabrijel Marcel). Mogli bismo slijediti ovu misao i zaključiti da je glazba ne samo »domovina duše«, nego i duša ljudskog zajedništva.

Čovjek je uvijek bio svjestan izvanrednih odlika glazbene umjetnosti i čovjekovo je drugovanje uvijek bilo bogaćeno glazbenim izričajem, osobito zajedništvo ljudi okupljenih da se očituju pred najvišim bićem — Bogom. U kršćanskoj kulturi Istoka i Zapada nastala je neprocjenjiva glazbena baština nadahnutu religioznom tematikom, odnosno liturgijskim tekstovima. U Katoličkoj crkvi glazba može biti i sastavni dio liturgijskog čina ako ima za to potrebna svojstva: »Glazba namijenjena liturgiji treba biti 'sveta', posebnih obilježja koja joj omogućavaju da bude sastavni i neophodno potrebni dio same liturgije. Ako Crkva traži da mjesta, predmeti, odijela imaju oznake koje ih usmjeravaju prema sakramentalnoj svrsi, u mnogo većem stupnju to traži za glazbu, jer je ona jedan od najviših bogobjavnih znakova liturgijskog posvećenja, a to zahtjeva da glazba posjeduje znakovitost koja odgovara takvoj posvetnoj i sakramentalnoj svrsi. Upravo po tim se oznakama ('sveta' glazba) razlikuje od glazbe namijenjene npr. zabavi, oslobođenju, pa čak i religioznosti u širem i općem smislu te riječi (papa Ivan Pavao II.).

Ističući oznake liturgijske glazbe papa Ivan Pavao II. je nabrojio neke od mogućih prilagodbi glazbenog izričaja određenom sadržaju. Proglašenjem Evropske godine glazbe domišljen je još jedan oblik takve prilagodbe. Obljetnice rođenja velikih kompozitora prilika su da se nanovo ožive njihova skladateljska djela, odnosno da cjelokupna evropska glazbena baština nanovo i u većoj mjeri postane »domovina duše« svakom Evropljaninu. Ponovno vrednovanje i praktično izvođenje glazbenih djela trebalo bi, isto tako, pomoći zbližavanju ljudi na međunarodnom planu.

Evropska godina glazbe je poticaj. Mnogi su narodi prihvatili taj poticaj pa će se ove godine obilježiti Evropska godina glazbe kod nas i po svijetu. Dobro je, prema prilikama i mogućnostima sudjelovati u takvim priredbama. Ako i ne bi bilo moguće sudjelovati na takvim skupovima, moguće je prihvatiti ponuđeni program Evropske godine glazbe. Program Evropske godine glazbe mogli bismo ukratko ovako oblikovati: ponovno vrednovati glazbenu baštinu, nastojati da što veći broj izvodilaca sudjeluje u izvedbama, stvarati uvjete za rast glazbene kulture. Tako zamišljeni program bio bi potreban i našoj liturgijskoglabzbenoj obnovi: razborito pristupiti liturgijskoglabzbenom repertoaru, njegovati lijepo pučko i zbornopjevanje i tako stvarati uvjete rasta liturgijske glazbene kulture. Ako je Evropa na organizirani način prihvatila poraditi na oživljavanju vlastite glazbene baštine s nakanom nanovo i u većoj je mjeri oživjeti, onda je to više nego poticaj za područje duhovne i liturgijske glazbe te iste Evrope.

* *
*

Poticaj da se proglasi Evropska godina glazbe nastao je u Evropskom savjetu koji djeluje u sastavu Evropske zajednice još 1980. godine. Prijedlog je prihvatila Savjetodavna skupština i proglasila 1985. g. Evropskom godinom glazbe (26. ožujka 1981.).

Povod ovom poticaju jest 300. obljetnica rođenja Georgea Friedricha Händela (23. 2. 1685. — 14. 4. 1759), Johanna Sebastiana Bacha (21. 3. 1685. — 23. 7. 1757.) i Giuseppea Domenica Scarlattija (26. 10. 1685. — 23. 7. 1757), isto tako 400. obljetnica rođenja Heinricha Schütza (8. 10. 1585. — 6. 11. 1672.), odnosno Ivana (Marka) Lukačića (1585. — 20. 9. 1648.).

Program koji je predložen za obilježavanje Evropske godine glazbe predviđa:

— vrednovati stvaralačko djelo spomenutih skladatelja;

— izvoditi sa, što je moguće, većim brojem izvodilaca glazbu svih razdoblja, uključujući i suvremenu glazbu; izvođenje zajedničke glazbene baštine trebalo bi buditi svijest kulturnog identiteta Evrope u njezinoj mnogovrsnosti;

— poziv na izvođenje glazbenih djela sa što većim brojem izvodilaca, osobito mladih; s tim u vezi ispitati i odrazgovoriti pitanje glazbenog odgoja na području školstva i izvan tog područja;

— ispitati pitanje glazbenog života u odnosu na javni i društveni život, odnosno donijeti zaključke koji bi trebali pokazati različite mogućnosti razvitka glazbene kulture.

Da bi se mogao izvesti ovako zamišljeni program evropski savjet je imenovao *Evropski organizacijski odbor* kojemu predsjedava bivši predsjednik SR Njemačke Walter Scheel, potpredsjednici su: Rolf Liebermann i Massimo Bogianckino, a članovi odbora su predstavnici država članica evropskog savjeta.

Sveta Stolica (Vatikanska država) sudjeluje u kulturnim djelatnostima evropskog savjeta pa je imenovan Odbor Svete Stolice za Evropsku godinu glazbe (1983. god.) koji djeluje kao pododbor Evropskog organizacijskog odbora. Državni tajnik Sv. Stolice, Agostino kard. Casaroli uputio je svim predsjednicima Biskupskih konferencija okružnicu (27. 10. 1983) o odluci Sv. Stolice da se Crkva uključi u proslavu Evropske godine glazbe, i to radi slijedećih razloga:

— Crkva posjeduje veliku glazbenu baštinu;

— glazba ima veliku ulogu u liturgijskim slavljinama;

— godina glazbe bi mogla dati poticaj temeljitom proučavanju glazbene baštine, korisnom razmišljanju o mjestu i ulozi religiozne glazbe u odgoju općenito, isto kao i u emisijama radija i televizije te poticati crkveno pjevanje, koncerte i festivale;

— zato je Sv. Stolica osnovala posebni odbor za Evropsku godinu glazbe.

Potpredsjednik papinskog Odbora p. Pellegrino Ernetti u svom pismu (od 5. 6. 1984.) upućenom tajništva Biskupskih konferencija obavještava da papinski Odbor daje prednost lokalnim, nacionalnim, biskupskim inicijativama. Predlaže da bi svaka BK mogla organizirati nacionalni kongres ili znanstveno zasjedanje za sve odgovorne za crkvenu i liturgijsku glazbu, te da se potakne kulturno i pastoralno osuvremenjenje. Na kraju moli da bi svaka BK obavještavala odbor sv. Stolice u svojim inicijativama.

Naša Biskupska konferencija je na jesenskom zasjedanju 1984. g. raspravljala o ovom pitanju i tiskano je slijedeće priopćenje: »Kako se godina 1985. proslavlja kao 'godina glazbe', naši biskupi žele da se ona prikladno obilježi i u našim vjerskim zajednicama. Vrednujući ulogu i dostignuća crkvenih zborova oni žele posebno ohrabriti rad na promicanju pravog liturgijskog pjevanja«.

Međunarodno udruženje 'svete' glazbe (CIMS) na sjednici od 2.—4. siječnja 1984. raspravljalo je o doprinosu Katoličke crkvene glazbe Evropskoj godini glazbe, imajući u vidu ulogu udruženja (CIMS-a) i ono što se može ostvariti. Prilog tog raspravi dao je, sada već pokojni Karl Gustav Fellerer, poznati muzikolog, referatom o doprinosu 'svete' glazbe razvoju evropske glazbene kulture. Udruženje (CIMS) će ove godine održati svoj kongres u Rimu. Kongres će biti posvećen temi *Gregorijansko pjevanje i pastoral*. Aktualnost ove teme istakla je Sv. Kongregacija Obreda u dopisu od 30. lipnja 1984. u kojem se podržava ta inicijativa udruženja (CIMS-a). Spomenuti kongres priprema se u suradnji s Papinskim Institutom za crkvenu glazbu. To je VIII. kongres udruženja (CIMS-a). Održat će se od 16.—22. studenog ove godine. Tom prigodom bit će otvorenje i blagoslov novih prostorija Papinskog Instituta za crkvenu glazbu (Opatija sv. Jeronima — Abbazia di San Girolamo in urbe, Via di Torre Rossa 21). Blagoslov će obaviti papa Ivan Pavao II.